BUITENGEWONE JAVA-BODE

van Donderdag 20 Januarij 1859.

AANKOMST DER MAIL.

Heden nacht arriveerde alhier het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, kapt. E. Lewis, van Singapore, medebrengende de brieven en dagbladen loopende tot den ..den December. Wij haasten ons onzen geachten lezers, voorloopig het voornaamste mede te deelen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Den 25 November heeft de regtbank te Parijs uitspraak gedaan in de zaak van den heer de Montalembert, door de regering vervolgd wegens aanmerkingen, die hij, in een artikel in den *Correspondant*, aan de verheffing der Engelsche staatsinstellingen gewijd, op het Fransche keizerrijk gemaakt had. De heer de Montalembert werd tot 6 maanden gevangenis en eene boete van 3000 fr. veroordeeld; de uitgever werd met eene maand gevangenis en eene boete van 1000 fr. gestraft. Hij werd door den beroemden advocaat Berryer verdedigd, wiens pleitrede een meesterstuk van welsprekendheid was. Zijne taal, toen hij over de beperking van de volksvrijheden sprak, was zóó scherp, dat de president hem herhaaldelijk in de rede moest vallen. De keizer heeft daarop, naar aanleiding van den verjaardag van 2 December, den heer de Montalembert de over hem uitgesproken straf kwijt gescholden, waarop deze zich gehaast heeft tegen het vonnis in appèl te komen en tegen de bekomen gratie te protesteren. Men verneemt dat het hof het appèl zal toelaten, zonder dat het openbaar ministerie zich er tegen verzet. Men kan dus de behandeling van dit proces in tweede instantie te gemoet zien.

Dit proces baart zoo in als buiten Frankrijk groot opzien. De veroordeeling van den beroemden schrijver geeft dan ook reeds aanleiding tot vinnige artikelen tegen de keizerlijke staatkunde, de Engelsche *Times* vooraan die de regering des keizers met de roede der critiek geeselt, terwijl onmiddelijk te Londen inschrijvingen tot stand kwamen, om de boete voor de Montalambert te betalen, 't welk door dezen natuurlijk van de hand gewezen werd.

Voor Oostenrijk bestonden in de laatste dagen verschillende redenen van zorg, waaromtrent men te Weenen nu ten deele althans gerust gesteld is. Zoo was het gerucht verspreid, dat de vorst van Monaco zijn landje aan Rusland verkoopen wilde, hetgeen gebleken is onwaar te zijn. Daarbij is nu uitgemaakt, dat Engeland niet voornemens is de Ionische republiek te ontbinden en Corfu tot eene Engelsche bezitting te maken. Ook weet men thans hoe het gerucht daarvan verspreid is geworden. De heer Young had inderdaad de Engelsche regering den raad gegeven om zich van Corfu meester te maken, maar de zaak zou waarschijnlijk nooit bekend geworden zijn, zoo niet zeker Guernsey, een gewezen officier bij het Turksche legioen, gelegenheid had gevonden, om de dépêche heimelijk op het dep. van kolonien weg te nemen en aan de *Daily News* te zenden. Natuurlijk was men te Weenen zeer verslagen over dit berigt en de gerustheid keerde eerst weder, toen de Engelsche regering verklaarde, dat het haar doel niet zijn kon, eene republiek, die bij het tractaat van Weenen onder Engelands bescherming geplaatst was, op eigen gezag op te heffen.

Eene andere reden tot zorg voor Oostenrijk is ernstiger en nog alles behalve uit den weg geruimd. Er schijnt namelijk eene spanning tusschen het cabinet van Weenen en dat der Tuilerien te bestaan, en Fransche dagbladen hebben eenige dagen geleden niet onduidelijk te verstaan gegeven, dat een oorlog met Oostenrijk niet onwaarschijnlijk was. Nu heeft de fransche regering wel is waar, in hare halfofficieele organen en daarna door den *Moniteur*, die oorlogzuchtige geruchten tegengesproken, maar de openbare opinie in Frankrijk laat zich tot dusverre daardoor niet geruststellen en de aanvallen der fransche bladen worden door de oostenrijksche met scherpheid beantwoord. De meeste zorg voor Oostenrijk komt echter uit Italie, waar de volksgeest meer en meer een gevaarlijk karakter aanneemt. Het centrum van die beweging is Milaan. Oostenrijk weet wat de Italianen van Sardinie verwachten en het is niet onopgemerkt gebleven, dat koning Victor Emanuel dezer dagen, bij gelegenheid eener revue, tot eenige generaals gezegd heeft: « Wij moeten ons gereed houden, heeren, want mogelijk zullen wij in het voorjaar kruid ruiken." De tijd zal leeren, wat van dit alles worden zal.

De Spaansche regering heeft besloten, om de onderhandelingen met Marocco af te breken en den keizer, voor de beleediging aldaar der Spaansche vlag aangedaan, te kastijden. De koningin heeft dezer dagen de Cortes geopend. Van de troonrede is tot dusver de tekst nog niet bekend geworden.

De uitslag der verkiezingen in Pruissen is nu geheel bekend. De tweede kamer moet uit 352 leden bestaan. Onder de gekozenen zijn slechts 105, die reeds in de vorige kamer waren en herkozen zijn. De verkiezingen, zoowel die van kiezers als van afgevaardigden, hebben zich overal door orde, eerbied voor de wet en belangstelling gekenmerkt. Hoewel het verkiezingswerk met zijne twee trappen in Pruissen omslagtiger is dan elders, is het overal verrigt met eenen bezadigden ijver en kalme geestdrift, welke, naar het oordeel van liberale dagbladen, aan Europa eenen gunstigen dunk van de politieke ontwikkeling der Pruissische natie moet geven. De nieuwe kamer zal nu grootendeels uit mannen van gematigd liberale denkwijze bestaan, en alzoo het ministerie, dat opregte en eerlijke naleving der constitutie als hoofdregel in alles schijnt te zullen volgen, niet opzettelijk tegenwerken. Maar er zijn onder de nieuw gekozen leden ook velen, wier politieke denkwijzen nog niet bepaaldelijk gebleken is. Overigens moet men niet verwachten, dat de tegenwoordige regering in eens al die verbeteringen zal invoeren, waarvan de prins-regent in eene toespraak tot het ministerie gesproken heeft. Maar al gaat men ook slechts langzaam voorwaarts, zooveel is reeds gewonnen, dat aan de willekeurige handelingen der vorige regering een einde gemaakt is.

Volgens eene dépêche uit Bern, hebben de heer James Fazy en de radicale regering te Genève de overwinning behaald, bij de verkiezingen tot vernieuwing van den grooten raad in dat canton.

De dagbladen deelen thans het kon. besluit mede, waarbij de constitutie der Deensche monachie voor Holstein en Lauenburg wordt opgeheven. Het bevat een overzigt van al de phasen, welke het geschil sedert 1853 doorloopen heeft tot op het oogenblik, dat Denemarken, op aandrang der hoven van Berlijn en Weenen, het besluit had genomen om de bepalingen op te heffen, die tot de oppositie der hertogdommen en van Duitschland aanleiding gegeven hebben. Ten slotte wordt te kennen gegeven, dat de Deensche regering nu geene concessien meer doen kan en dat, wanneer de Duitsche bondsvergadering nieuwe eischen doen en de souvereine regten des konings aanranden mogt, de Deensche regering het van haren pligt zou achten, met alle kracht tegen eene zoodanige schending op te komen, te meer, omdat zij, met dit haar verzet, in den geest van de natie zou handelen en op de goedkeuring der bevriende mogendheden zou kunnen rekenen.

Te gelijk heeft de regering de voornaamste leden des landdags van Itzehoe naar Koppenhagen ontboden, en daaronder den president van die vergadering, den heer von Scheel Plessen, ten einde zich met die heeren over den loop der werkzaamheden van den provincialen landdag te verstaan.

In de vorstendommen Moldavie en Wallachije gaat het zeer onrustig toe en men vreest voor het uitbarsten van oneenigheden. Het nieuwe bestuur vindt veel tegenstand en is allesbehalve populair.

Uit Bosnie luiden de tijdingen treurig. In het district Bihac hebben de Christenen op nieuw de wapens opgevat. Elders verkeeren de Christenen, door de ongeregelde Turksche troepen, die, onder het voorwendsel van tot herstel der rust gezonden te zijn, door het land trekken, bestendig in gevaar, leven en bezittingen te verliezen. Evenwel moet niet over het hoofd gezien worden, dat de bevolking, op het tijdstip van de afzending der laatste berigten, nog geen kennis droeg van den firman, waarbij de tretina (opbregst van het derde van den oogst) afgeschaft wordt.

De Grieksche kamers zijn den 11den Nov. zonder troonrede geopend. Het ministerie heeft daardoor den senaat teleurgesteld, die voornemens was der regering slag te leveren, te beginnen met de discussien over het ontwerp van antwoord.

LAATSTE BERIGTEN.

Per Telegram, dd. 11 December, van Triest, ontvingen wij het volgende berigt.

Amsterdam, 10 Dec. De minister van Marine heeft gisteren in de kamer verklaard, in overeenstemming met Spanje, den zeeroof in den Oost-Indischen archipel ten krachtigste te zullen beteugelen.

De regering in Nederland moet voornemens zijn, zoo spoedig mogelijk, inrigtingen van middelbaar onderwijs op Java daar te stellen.

Van Texel is uitgezeild het schip *California* naar Batavia, met een detachement koloniale troepen, sterk 125 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den kapitein der infanterie E. C. van Daalen, van verlof terugkeerende; medegeleiders de 2de luitenant der genie A. W. Nolthenius, de 2de luitenant der infanterie C. J. G. Hamming, de officieren van gezondheid 3de kl. H. van Lokhorst en J. A. Eindhoven.

Ook vertrok van daar: *Prins Maurits*, passagiers de Heer Mazirel en familie, en van Brouwershaven het Ned. schip *Fop Smit*.

— De inschrijvingen ten behoeve van het Suez kanaal zijn meer dan volgeteekend. Het grootste deel is in Frankrijk ingeschreven geworden, het minste in Nederland, en wel voor slechts 1200 aandeelen. Spanje, Sardinie en Belgie teekenden voor 18000, Rusland voor 24000, Oostenrijk voor 50.000 en Frankrijk voor 230.000 aandeelen. De inschrijving in Engeland is nog onbekend en belooft weinig.

— De zaak van James Brooke wegens Serawak is afgeloopen. Het engelsch gouvernement heeft niet alleen den koop van de hand gewezen, maar hem tevens verboden, deze bezitting aan eene andere mogendheid af te staan. Welligt zal nu in Engeland eene maatschappij tot exploitatie van Serawak tot stand gebragt worden, welke zijdelings de ondersteuning der engelsche regering zal genieten.

Marseille, 7 Dec. Volgens een particulieren brief van Napels, zoude de Koning aan Frankrijk en Engeland hebben aangeboden, op nieuw ambassadeurs naar Parijs en Londen te zenden, slechts het antwoord van Engeland is voor als nog bekend. Het engelsch cabinet zoude verklaard hebben, dat het verlangen des konings voor geene inwilliging vatbaar was, alvorens het vraagstuk der amnestie vooraf geregeld ware. Dezelfde brief deelt mede, dat lord Stratford de Redcliffe te Napels gebleven is en verschillende leden der koninklijke familie bezocht heeft.

Londen, 9 Dec. Een nieuwe atlantische telegraaf wordt daargesteld.

De uitrusting van de *Great Eastern* gaat voort.

De benoeming van den Heer Bruce tot ambassadeur bij het hof te Peking wordt tegengesproken. Het gerucht noemt thans den Heer Horace Rumbold.

— De heer de Persigny, de trouwe vriend van keizer Napoleon, in de dagen van zijn ballingschap en van zijn voorspoed, zal, naar men verneemt, eene reis naar Italie doen. Sommigen schrijven die reis toe aan redenen van gezondheid; anderen daarentegen gelooven, dat zij ondernomen wordt met het doel, om den staat van zaken in Italie te onderzoeken. Volgens de laatste lezing heeft zij dus een geheim staatkundig doel. Wat hiervan zij, zal men nader te weten komen.

De *Augsburger Zeitung* bevestigt thans ook, in een schrijven uit Milaan, dat er in Lombardije eene gisting heerscht, die zich openbaart in allerlei demonstratien. Zoo hebben b. v. onder de kweekelingen van de akademie van schoone kunsten te Milaan oproerige bewegingen plaats gehad, ten gevolge waarvan velen hunner weggezonden zijn en het gebouw zelf door militairen bezet werd.

Eene dépêche uit Madrid van 4 Dec. houdt in, dat de senaat, op voorstel van den generaal Sans, een votum van afkeuring heeft uitgebragt over de wijzigingen, die door de regering in de kieslijsten gebragt zijn. De markies de Miraflores had zijn ontwerp betreffende de verkiezingen ter tafel gebragt.

De koning van Napels heeft een maatregel genomen, die niet anders dan goedkeuring verdient. Volgens de Napelsche wetgeving, vervallen namelijk de gesequestreerde goederen van staatkundige uitgewekenen, die bij verstek veroordeeld en na verloop van zekeren tijd niet opgekomen zijn om zich te regtvaardigen, aan den staat. Ingevolge die wetgeving was reeds een aanvang gemaakt met den verkoop van zulke goederen; doch daarna is nu, blijkens eene dépêche, een einde gemaakt door een besluit des konings, waarbij bevolen wordt dien verkoop te staken.

De groote raad van het Zwitsersche canton Waadt is uiteengegaan, zonder zich met de kwestie van het Dappenthal onledig te hebben gehouden.

Het voorloopig bestuur in de Donau Vorstendommen heeft een aantal ambtenaren uit hunne betrekking ontslagen. De Porte heeft zich hiertegen verzet, op grond dat de bevoegdheid van het voorloopig bestuur zich niet zoover uitstrekte. Intusschen heeft de Porte ook aan de mogendheden hiervan kennis gegeven en, nadat deze kwestie tot eenige woordenwisselingen onder de diplomatie had aanleiding gegeven, is de Turksche regering in het gelijk gesteld. Ten gevolge daarvan is aan het voorloopig bestuur kennis gegeven, dat het alleen geroepen is, om te zorgen, dat de bepalingen nopens de verkiezingen stipt nageleefd worden en de rust des lands verzekerd blijve. Het aanstellen en ontslaan van ambtenaren is eene zaak, welke alleen tot de bevoegdheid der definitive hospodars behoort.

Volgens berigten uit Stockholm zou de prins-regent niet ongeneigd zijn, aan het hoofd van het departement van openbare eeredienst een meer verdraagzamen persoon te plaatsen dan de tegenwoordige minister, natuurlijk met het doel om een minder bekrompene rigting te volgen. Men gaat reeds zooverre van dr. Nordstroem, een man van verlichte denkwijze, te noemen als dengeen, die kans heeft met die portefeuille belast te worden.

— Langs telegrafischen weg is uit Madrid de tijding ontvangen, dat de commissie van den senaat tot het ontwerpen van een adres van antwoord, met haren arbeid gereed is. Het ontwerp is een weerklank van de troonrede.

Overigens weet men thans, dat het votum van wantrouwen, door den senaat jegens het ministerie uitgebragt, wegens de wijziging in de kieslijsten, niet het beginsel betrof, maar de onwettigheid van dien maatregel. Trouwens heeft het ministerie in de circulaire, waarbij de maatregel bevolen werd, zelf erkend, dat het wettige tijdstip voor die herziening nog niet aangebroken was, maar dat het, wegens het gebrekkige van de kieslijsten en het gewigt der zaak, gemeend heeft de verantwoordelijkheid van eene vervroegde wijziging op zich te moeten nemen.

De koning van Portugal is van de mazelen hersteld.

Volgens berigten uit Lissabon, bestaat er al meer en meer waarschijnlijkheid, dat in de beide kamers zich eene sterke oppositie openbaren zal tegen de door het ministerie gevolgde handelwijze in de zaak der *Charles Georges*.

De door de Portugesche regering voorgestelde veranderingen in het tarief behouden over het algemeen het karakter van bescherming voor de inlandsche fabrikanten.

De conferentie der tolverbonds-staten is den 4 dezer te Hannover gesloten. Het doel, waartoe zij voornamelijk bijeen was gekomen, namelijk de opheffing der doorvoertollen en de verbetering van de bezoldiging der ambtenaren, is niet bereikt. Het eerste is afgestuit op den tegenstand van Baden en het andere op dien van Keurhessen. De afloop daarvan heeft velen weder aanleiding gegeven tot klagten over de inrigting van het tolverbond. Er zal, zoo zeggen zijn, nimmer een nuttige en groote maatregel tot stand komen, zoolang de besluiten met eenparige stemmen moeten worden genomen; want de afzonderlijke regeringen hebben meer haar eigenbelang dan dat van geheel Duitschland op het oog.

NEDERLAND.

Van den Specialen Correspondent van den *Java-Bode*,
's Gravenhage, 7 December 1858.

Wat ik u in mijn vorigen voorspeld heb, is gebeurd; ten gevolge eener zitting met gesloten deuren, door de Tweede Kamer gehouden, heeft de minister van oorlog verklaard zijn budget voorloopig te houden zoo als het

¹) In ons No. van den 15den dezer, deelden wij bereids het vonnis in deze zaak mede.

was voor dit dienstjaar, zullende hij later eene wet tot reorganisatie van het leger indienen. Ziedaar de belangrijkste politieke gebeurtenis, want het praten — vergeef mij die weinig eerbiedige uitdrukking voor de beraadslagingen onzer volksvertegenwoordiging — het praten naar aanleiding der begrooting is dit jaar van alle staatkundig belang ontbloot. Tot dusverre althans. Bij de algemeene beschouwingen over de verschillende hoofdstukken der staatsbegrooting, zijn het min of meer gerekte vertoogen over onzen finantieelen of juridieken toestand en over de plannen tot volkswelvaart. De eenige redevoering, die de publieke belangstelling opwekte, was die van den laatst afgetreden gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, die, na eene afwezigheid van zeven jaren ongeveer, weder als lid der Kamer het woord voerde.

De heer Duymaer van Twist schijnt door zijn verblijf in Indië niet minder zwaartillend te zijn geworden en zijne beschouwing van onzen geldelijken toestand was allerdroevigst. „Hetzij ik het oog vestige op het tegenwoordige," zoo zeide hij, „of op het verledene, of op de toekomst, altijd blijft het waar, dat wij den bloeijenden toestand onzer finantien, waarin wij ons zoo zeer verheugen, uitsluitend en alleen verschuldigd zijn aan de koloniale baten. Zonder die baten, geene amortisatie van schuld dan door verkoop van onzer bezittingen, zonder die baten geen herstel van het indisch muntwezen, geene slaven emancipatie, geene spoorwegen, geen batig slot over een enkel dienstjaar, maar *een te kort op ieder dienstjaar*. Zonder de koloniale baten kunnen wij zelfs in onze meest onontbeerlijke en dringende behoeften niet voorzien," Ik zal evenwel den heer Duymaer van Twist niet in al zijne betoogen volgen. Wat hij zeide was waar en bewees hij, en als tot staving van die redenering becijferde de heer Stolte. dat sedert 1832 Indië aan Nederland had opgeleverd de som van *f* 403,908,000. Bij het hooren der sombere redenering van den spreker, dacht men er onwillekeurig aan of zijne zitplaats eenigen invloed daarop kon uitoefenen. Die zitplaats toch werd ingenomen door den heer Baud, van wien men evenmin gewoon was zeer opgeruimde redevoeringen te hooren.

Een ander punt bij de begrooting ter sprake gebragt gold de spoorwegen. Ik zal u niet vermoeijen met hetgeen daarover gezegd werd en zeker nog wel eens gezegd zal worden, vóór de eerste baan is aangelegd. Want eerst dan, wanneer het wetsontwerp tot bekrachtiging der concessie tot aanleg van spoorwegen in behandeling zal komen, zal de uitvoerige beraadslaging beginnen; tot dus verre is het nog slechts eene schermutseling zoo zwak, dat men niets eens de kracht der voor- en tegenstanders kan meten. Dit spreekt evenwel van zelf, dat de mannen van het zuiden voor de spoorwegen in het zuiden, en de mannen van het noorden voor de lijnen van het noorden ijveren. Maar het zal het midden, *la plaine* wezen, die 't beslist.

Één derde punt, dat bij de algemeene beraadslagingen werd te berde gebragt, was eene zekere resolutie van 27 September 1843, waarbij aan de ambtenaren der registratie verboden wordt om eenig werk of handboek, hun vak betreffende, uit te geven, of hun oordeel over beslissingen des Ministers enz. in het openbaar te uiten. Dit achtte de heer van Eck en velen met hem eene schending der persoonlijke vrijheid van de ambtenaren. De minister van Bosse verdedigde het besluit, dat nog in eene instructie van het jaar 1857 wordt aangehaald, zoo goed hij kon, maar niet zeer bevredigend. Hij voegde er evenwel de verklaring bij, dat van hem nooit iets te duchten was in dit opzigt; hij erkende ten volle het regt van ambtenaren om te schrijven, mits het niet was over zaken, hun in hunne betrekking opgedragen en toevertrouwd. Deze gewigtigde kwestie gaf echter geen aanleiding tot eenig verder debat; men stelde zich tevreden met het persoonlijk gevoelen des ministers. De kamer heeft dan ook wat haast dit jaar.

Ook het eerste punt, dat ik aanroerde, de koloniale aangelegenheden rakende, werd als ter loops besproken door den heer Rochussen. Hij beloofde uitvoeriger te zijn bij de behandeling van het XIde hoofdstuk, maar verklaarde thans reeds in het algemeen, dat hij sympathiseerde met de denkbeelden door den heer Duymaer van Twist geuit. Eene enkele aanhaling, meer de bijzonderheden betreffende, wil ik echter uit zijn antwoord overnemen, omdat het voor uwe lezers misschien niet van belang ontbloot is. „Wanneer," zeide de minister," door het geen minder zal behoeven uitgegeven te worden dan men meende, dat het geval zou zijn, ter zake van de vrijmaking van de slaven in Oost-Indië, eene belangrijke som bespaard wierd en men gelegenheid kon vinden, om daarvoor eene onderzeesche telegraphische verbinding tusschen de hoofdstad van Nederlandsch Indië en Singapore tot stand te brengen, op kosten van den Nederlandschen staat, ten einde niet afhankelijk te zijn van vreemde maatschappijen, maar zelf te doen wat behoort gedaan te worden en zelf zich te stellen tusschen vreemde bezittingen ter linker en ter regter zijde, — zou dat eene laakbare uitgave zijn? Of zou het eene uitgave wezen, die de kracht en de eer van den Nederlandschen Staat naar buiten zou verhoogen en versterken? De minister geloofde het laatste — en de meesten gelooven het met hem. (*Wordt vervolgd.*)

Rotterdam, 8 Dec. 1858. Nog een paar dagen, na de verzending van ons vorig nommer, heeft de vorst aangehouden en zoo fel, dat de thermometer des nachts tot 14°. F. daalde. Alle scheepvaart was gestremd; zelfs het schip *Jannetje*, dat alhier troepen voor de Oost-Indië had ingenomen en zich naar Hellevoetsluis spoedde, kon het, wegens het ijs op de Maas, niet verder brengen, dan tot Vlaardingen en moest van daar weder herwaarts teruggesleept worden.

Den 25sten Nov. viel de dooiweder in, en de temperatuur werd zoo zacht, dat het kwik tot 45° en 50° F. klom Bij deze weersgesteldheid, die bij volkomen stilte plaats had, was het ijs al spoedig, en zonder gevaar te veroorzaken, weder verdwenen en herstelde zich de scheepvaart.

Als een bewijs van de sterkte, welke het ijs op den Graafstroom reeds had verkregen, kan dienen, dat, nog den 25sten, de landman C. van der Giessen, woonachtig te Brandwijk en gaande van daar naar Alblasserdam, met een boerenwagen, bespannen met twee paarden en beladen met acht bosschen hennep, nabij Bleskensgraaf, door het uitschieten van de wigge van den disselboom, het ongeluk had met zijn wagen en paarden van den dijk af te loopen op den Graafstroom, zonder echter door het ijs heen te vallen.

Een ijselijk ongeluk heeft, den 24sten Nov., op het Zwarte Water tusschen Hasselt en Zwartsluis plaats gevonden. De dochter van den burgemeester van Wanneperveen, hare dienstmaagd en een man, vermaakten zich met schaatsenrijden op het daar niet zeer sterke ijs. Eensklaps zakten alle drie er door. Onmiddelijk stelden de aanwezige krachtige pogingen in het werk, om hen te redden, hetwelk hun slechts met den man gelukte. De vrouwen schoten onder het ijs en verdwenen voor aller oog. Wij vernemen, dat men haar den volgenden mogen, op eenigen afstand van de plaats des onheils, waar zij door den stroom waren henengevoerd, heeft wedergevonden met de hoofden het doorzigtige ijs rakende.

Z. M. heeft *benoemd* tot ridder 4de kl. van de Militaire Willemsorde, den luit. ter zee 2de kl. *P. ten Bosch*, wegens zijn gehouden gedrag bij gelegenheid eener ontmoeting met zeeroovers in de nabijheid van het eiland Bededap, op den 9den April 1858; en *eervol ontslagen* op verzoek den kapt. der inf. *A. C. L. de Geer Boers*; den 2den luit. der inf. van het O. I. leger *J. G. Brunings*, beiden thans hier te lande en onder toek. van pens.; almede den scheepsklerk *M. C. de Vriest van Heyst*, thans met verlof in O. I.

— Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw, *T. J. Willer*, laatstelijk resident van Riouw.

— Onlangs werd gemeld, dat de hoofdcommissie tot de zaken der Israeliten in Nederland zich tot den minister voor de zaken der Hervormde en andere eerediensten had gewend met het verzoek, dat onze regering eenigen stap bij het Pauselijk bewind mogt doen, ten aanzien van de bekende zaak van den Israeliet Mortara te Bologna. Wij vernemen thans, dat de gemelde minister heeft goedgevonden, aan de hoofd commissie te kennen te geven, dat het betreurenswaardig feit, waarop door de hoofdcommissie is gewezen, bij de regering een punt van onderzoek en overweging heeft uitgemaakt en dat aan den Nederlandschen gezant te Rome de last is opgedragen, om op gepaste wijze, met inachtneming van den eerbied, verschuldigd aan de regten van elk onafhankelijk staatsbestuur, bij de Pausselijke regering den indruk kenbaar te maken, dien het voorval bij de regering en het volk van Nederland, heeft te weeg gebragt.

— Men heeft berigt ontvangen, dat mevr. Lightenvelt, echtgenoote van den Nederlandschen gezant bij het Fransche hof, te Parijs is overleden. Bij hare ter aarde bestelling was het geheele corps diplomatique aanwezig.

De leden van de 1ste Kamer der Staten Generaal zijn aangeschreven, om te vergaderen op Donderdag, 9 Dec. aanstaande.

CHINA.

De berigten van Hongkong loopen tot 30 December.

Van Shanghae is weinig nieuws. De laatste tijding van Lord Elgins togt op de Yang-Tsze is, viâ Canton, alhier ontvangen, doch behelst alleen, dat zijn escader tot op twee derden van den weg naar Han-kow gevorderd was en slechts zeer langzaam voortging, ten gevolge van den lagen waterstand der rivier gedurende dit jaargetijde. Ook zegt men, dat Z. E. de groote schepen verlaten heeft en zijne reis in de kanonneerbooten vervolgt. De rebellen maken aanstalten, om de expeditie op de houden, wanneer zij de rivier weder afkomt.

Het nieuws omtrent de rebellen was bedroevend, doch de keizer wordt gezegd de krachtigste maatregelen in het werk te zullen stellen om den opstand te dempen, terwijl hij voordeel zal trekken van de aanwezigheid van stoomschepen, om de Nangkingsche oproerlingen te straffen.

COCHIN-CHINA.

De laatste berigten deelen mede, dat de geallieerde magten zich gereed maakten naar Segoin op te trekken, en nog voortdurend aan vele ziekten lijdende waren, welke aan de regens en dampen worden toegeschreven. Men zegt, dat de Annamezen forten op de naar Hue leidende rivier bouwen en andere aanstalten maken, om de indringers tegen te gaan. Tien Annamezen, die getracht hadden uit het kamp te vlugten, waren gevat, en onder dezen bevond zich een neef des konings. Het berigt is ontvangen, dat de bisschop Retord den hongersdood gestorven was. Hij werd niet ver van Turon gevangen gehouden.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 6 December.

Ofschoon kort na onze vorige de vorst weder plaats maakte voor eene even sterke dooi, waardoor spoedig het ijs uit onze rivieren verdween en de scheepvaart geheel hersteld werd, zoo was daarvan evenwel weinig invloed te bespeuren op den handel, welke gedurende de laatste 14 dagen, zoo als gewoonlijk in het tegenwoordige saizoen, uiterst weinig stof tot mededeelingen opleverde. Niettegenstaande de beperktheid der omzettingen bleef echter de stemming voor alle hoofdartikelen gunstig, met uitzondering van *Huiden* en *Katoen*, welke in navolging der hoofdmarkten in eene gedrukte positie verkeeren; vooral eerstgenoemd artikel, waarvan de voorraden in loco steeds toenemen, en niet dan tot lagere prijzen af te zetten zijn. *Tin*, *Suiker* en *Thee* daarentegen waren willig en bedongen hoogere prijzen. *Common Congo* ging te Londen grif van de hand tot 11 d.

Op het einde der vorige maand werd de algemeene aandacht zeer getrokken door de inschrijving tot het bekomen van aandeelen in de maatschappij tot doorgraving de landengte van Suez, kapitaal fr. 200,000,000 verdeeld in 400,000 actien @ fr. 500. Ook hier vond deze kolossale onderneming nog al eenige inteekenaren, waarschijnlijk minder om de gunstige verwachting welke men van dit reuzenplan koestert, dan wel uit speculatie op het realiseren van premien, voor dat het kapitaal behoeft gefourneerd te worden. Met gespannen verwachting ziet men het resultaat der inschrijvingen, welke den 30sten November gesloten zijn, te gemoet. Naar men verzekert zouden alléén in Frankrijk 200,000 aandeelen geplaatst zijn, hetgeen echter nog zeer wordt betwijfel. Wat de vermoedelijke uitkomsten betreft, zoo is het te vreezen dat, zelfs in geval men er in mogt slagen (hetgeen niet zeer waarschijnlijk is) te triumferen over de politieke vijandelijke gezindheid van Engeland en Turkye tegenover dit ontwerp, men niet zal kunnen voorkomen dat Engeland welligt door regten en andere verordeningen in Indië, het verkeer door het kanaal zoo zeer zal weten te bemoeijelijken en afbreuk te doen, dat de dividenden alles behalve aan de verwachtingen zullen voldoen.

Koffij schijnt voortdurend het volle vertrouwen te genieten der verkoopers, welke dien ten gevolge schaarsch zijn en door de kleine vraag voor binnenlandsche behoeften, welke zich sedert de heropening der scheepvaart vertoonde, nog vaster gestemd werden; zoodat men in de vorige week voor goed ord. *Java* 33 @ 33½ c. moest besteden. *Blanke* soorten 34 @ 35 c. *Geel* en *Geelachtig* zijn bijna in het geheel niet aan de markt. Ook *Brazil* was meer gevraagd en uit de 1e. hand werden heden aan één huis verkocht 1850 bn. ex *Rauma* tot 24 c.; terwijl in de vorige week te Amsterdam ca. 1400 bn. ex *Guielmina* tot 23½ @ 25 c. werden afgedaan.

Suiker. Het vorderende saisoen heeft, zoo als veelal, afbreuk gedaan aan de omzettingen. Op de waarde heeft die stilstand echter niet nadeelig geïnfluenceerd, omdat weinig werd aan de markt gebragt. De eenige afdoening sedert ons vorig berigt bestond uit 348 kranjangs en kann. *Java*, aangevoerd per *Cornelia*, tot de November-veilingsprijzen, om van boord te ontvangen.

Thee. De omzet was van weinig belang, doch de prijzen zijn zeer vast en eer iets hooger, ingevolge de willige berigten van Londen, alwaar in de vorige week tot stijgende prijzen vrij wat omging en *Common Congo* grif 11 d. werd betaald.

Rijst vast. Sedert de afdoening van 10,000 balen *Necranzie* tot *f* 5, we kort na het vertrek van onze vorige plaats vond, is er echter niets meer omgegaan dan 2000 bn. *Rangoon*, welke in de vorige week werden verkocht tot *f* 5 Ook te Londen was de vraag weder minder geanimeerd.

Specerijen stil en nominaal op 112 @ 115 c. voor Noot No. 1, 98 @ 1 c. voor dito No. 2, 95 @ 96 voor FOELIE en 24 @ 26 c. voor NAGELEN.

In **Java Tabak** ging bij gebrek aan voorraad niets om dan de 2 partijen welke den 25 Nov. in veiling als volgt verkocht werden: 1371 pakk., hoofdmerk E B., verkocht van 15 tot 108 c., dooreen 51½; de 360 pakk., hoofdmerk A B van 26 tot 85 c., dooreen 30 c.

Van Batavia via Amsterdam zijn aangebragt per *Diligentia* p. m. 3400 pak *Java* G. P. De voorraad van Tabak op 1 dezer bedroeg 850 vn. *Maryland*, T vn. *Virginie*, 252 pakk. *Manila*, 150 pekk. *Brazil*, 475 cer. *Yara*, 100 cer. C en 40 kn. *Cavendish*.

Tegen 15 dezer zijn in veiling aangeslagen: 475 cer. *Yara* Tabak, nu onlan van Manzanilla aangevoerd, 160 mille *Manila* SIGAREN, 2a. sup. Cortados 18 420 mille *Oost-Indische* Sigaren.

Amsterdam, 6 December.

Java **Tabak.** De omzettingen in de vorige maand waren vrij belangrijk, b dragende ca. 9600 pakken, en de prijzen op nieuw hooger dan die der maan October. Bij inschrijving werden verkocht 1981 pakk. Plantagie *Temayang*, pakk. particuliere aanplant dier plantagie, 1104 pakk. B I D L, 467 pakk. *Boeren Malang*, 2523 pakk. Plantagie *Nicot*, 35 pakk. *Uitschot* en 35 en 446 pak particuliere aanplant diér Plantagie.

In publieke veiling werden verkocht 937 pakk. *Java*, plantagie V D S, van 1 @ 115 ct., dooréén ruim 50 ct., 319 pakken merk A (Uitschot) van 20½ @ 4 c., dooréén 28¾ ct. en 90 pakken B (Uitschot) van 15½ @ 28 ct., dooréén ct., 535 pakken plantagie B N, van 15½ @ 80½ c, dooréén 35¾ ct. en 10 pakken plantagie G V, van 10 @ 105½ ct., dooréén 40½ ct. Tegen 9 dez zijn in veiling aangekondigd 8435 pakken, als 2800 pakken plantagie Cuba, 20 pakken plantagie Gijtzing, 1237 pakken particuliere aanplant *Malang*, 17 pakken plantagie D M V O, 335 pakken diverse merken en 3 23 pakken B *Boeren* Tabak. (*Wordt vervolgd.*)

Particulier Handelsberigt,

Amsterdam, 4 December.

In den handel is het zoo als gewoonlijk in dit saizoen stil.

In **Java Tabak** hebben nog al afdoeningen plaats gehad. De goede en goede middelsoorten worden meestal voor de Oostenrijksche Regie tot goede prijzen gekocht. Ordinaire veel aan de markt zijnde, brengt minder goede prijzen op. Fijne soorten vinden gretig koopers.

Voor **Rijst** bestaat vraag in geringe soorten voor matige prijzen, doch houders hooger gestemd zijnde, zoo vinden slechts afdoeningen plaats voor dringende behoefte.

Koffij en **Suiker** vast gesouteneerd, bij gebrek aan voorraad en goede middelsoort wordt voor dringende behoefte ordinaire en beschadigde, alsmede Brazil en Domingo Koffij gekocht.

Peper iets vaster in prijs. Van **Arak** werden eenige partijtjes genomen, prijs geheim, doch zoo ik verneem, tot iets hooger betaald. **Indigo** stil. Prijzen onveranderd. **Runder- en Buffelhuiden** genieten eenige vraag.

Geld is bij de Nederl. Bank ruim. Disconto en Beleening 3½ %, op goederen 4 à 4½ %.

Ook te Londen is de geldmarkt goed voorzien.

Per Telegraaf *via Triëst*.

Afloop der Veiling van Tabak te Amsterdam 9 December.

1237	pakken	Java Malang PA en TW	gemiddeld	à 33 c.
977	„	„ DMVO	„	„ 31 „
2800	„	„ CUBA	„	„ 47½ „
2027	„	„ GG	„	„ 66¼ „ pr. Nicot

van Soerabaija.

Prijs der **Peper** iets lager.

Disconto der Bank te Londen 2½ %

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 29 Nov. Stad Zierikzee, Hotz qq. Batavia.
Maria Diederika, van Marion, dito.
Warsata, Steengrafe, New-York.
Luna, Warkmeister, Baltimore.
30 Cornelia, de Vries, Java.
Paul Johann, Hulsinga, dito.
Vertrouwen, Regtdoorzee, New-York.
Edouard, Wieting, Baltimore.
Presto, Cremer, Wilmington.
1 Dec. Scotia, Miskelly, Baltimore.
7 Hugo Grotius, Zweede, Batavia.
Hellevoetsluis. 24 Nov. Wilhelmina, Ihnen, Tjilatjap.
26 Rotterdam, Poort, Texel.
27 Margaretha, Schade, Hongkong.
Joh. Beertha, Feninga, New-York.
Ottolina, Prange, Londen.
2 Hendrina, Pompe, Batavia.
Maria Louisa, Smit, Baltimore.
Erwin, Maas, New-York.
Heilige Willebrordus, Timmermans, Newcastle.
5 Hendrika Bartina, Koster, New-York.
Texel. 23 Nov. Graaf van Heyden Reinestein, Wamsteker, Batavia.
24 Marianne, Gronbeck, dito.
27 Agatha en Maria, van Zijp, dito.
Maria Catharina, de Bos, dito.
Stad Dokkum, v. d. Werf, Tjilatjap.
28 Johanna, Ouwehand, Batavia.
Diligence, Smit, dito.
Honingbij, Goedknegt qq., l. v. Mauritius.
29 Kaap Hoorn, Dik, dito.
Hercules, Detering, dito.
Nederwaard, Quackelstein, dito.
30 Helen Lindsay, Goble, Soerabaija.
A. R. Falck, Slootweg van Duin, Padang.
Lord Nelson, Hole, K. de G. Hoop.
Fosca Helena, de Waal, Baltimore.
1 Dec. Elise Henriette, Detering, Batavia.
Zuid-Beveland, Boers, dito.
Clio, Wijnmalen, Soerabaija.
Vereeniging, Sandberg qq., Tjilatjap.
5 Thames, Luckie, Soerabaija.
Canton, Tonkens, Brunswick.
Zierikzee. 30 Nov. Wilh. Catharina, de Groot Stiffrij, Batavia (n. Middelb.)
Flissingen. 28 Nov. Sirene, van Gelderen, Monteviedo.
30 Nina, Huisman, Buenos-Ayres.
Zwijger, Wolthekkers, dito.
1 Dec. Neptunus, Bakker, Laguna.

Vertrokken.

Brouwershaven. 24 Nov. Itzstein und Welcher, Bosse, New-York.
Hellevoetsluis. 24 Nov. Prins Veldmaarschalk, Immink, Sunderland.]
7 Dec. Jannetje, Lupcke, Batavia.
Inkerman, Sandstrom, New-York.
Gerhard, Tonjes, Boston.
Texel. 25 Nov. Staatsraad van Ewijck, de Winter, Australie (via Londen).
5 Dec. Macao, Kroll, Batavia.

Zeilklaar.

Brouwershaven. 7 Dec. Jacoba Helena, Swart, Oost-Indie.
Hellevoetsluis. 7 Dec. Fop Smit, Hoefman, Batavia.
Dor. Henr., Smit, dito.
Gouverneur van Swieten, v. d. Harst, Padang.
Texel. 7 Dec. California, de Wijn, Batavia.
Prins Mauritz, Bart, dito.
Concurent, de Wit, dito.
Stad Leijden, v. d. Worm, Singapore.
Hermanus Isaäc, Braunstahl, K. de G. Hoop.
Nederland en Oranje, Rosier, Liverpool.
Jan Hendrik, de Jong, Engeland.

Schepen in Lading.

Rotterdam. Batavia, Willem kroonpr. der Nederl., de Bourchelles Zetteler — Batavia en Samarang, Joan, Lasseur. — Batavia en Soerabaija, Corn. Wern. Eduard, Bakker. — Valpariaso Ernte, Ohlrich. — New-York, Arnold Böninger, Boshagen. — Ellen Stewart, Coffin. — Alexandrina, Titcomb. — Warsata, Steengrafe. — Monteviedo en B.-Ayres, D. T. Visser, v. d. Linden.

Amsterdam. Batavia, Elisabeth & Jacoba, Lucas. — Batavia en Cheribon, H. M. Elisabeth, Bonjer. — Batavia, Sam. en Soerab., Sumatra, Grivel. — Batavia en Soerabaija, Drie Vrienden, Nolting. — Nicot, Amesz. — Samarang, Julie Claire, van Oosteroom. — Samarang en Soerabaija, Baron van Hardenbroek, Henny. — Soerabaija, China, Luttenberg. — K. de G. Hoop, Jan van Brakel, de Roever. — New-York, Fosca Helena, de Waal.

Aangekomen Passagiers,

Van Batavia: Per Paul Johan, kapt. Hulsinga, de heeren de Groot, betaalmeester bij het Oost-Ind. leger en van Vuuren, 1e luit. der inf. bij het Oost-Ind. leger.

Per Cornelia, kapt. de Vries, de heer Spaling, zendeling, met vrouw en kind, en kapt. J. J. Kleine.

Per Clio, kapt. Wijnmalen, de kapt. der infant. Pruisser, de koopvaardijkapitein Reinders.

Per Zuid-Beveland, kapt. Boers, de heeren E. F. W. Preuser en B. J. Reijnders.

Per Diligence, kapt. Smit, de heeren K. W. E. Bergner en echtgen., en J. Vrijdag.

Per Honingbij, kapt. Goedknecht qq., de heeren J. J. Carabam en echtgenoot, R. Smith, J. baron Bentinck en J. A. Dinaux, luit t/z. 2de kl.

Per Wilhelmina Catharina, kapt. de Groot Stiffry, de kapitein Timmermans, van het verongelukte schip Olivier van Noord.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia: Per Macao, kapt. Kroll, de heer G. L. Gortmans.

(*Wordt vervolgd.*)

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP te BATAVIA.